

Datum

2025-06-05

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-575

Yttrande

Till

Socialdepartementet

Remiss Socialdepartementet - ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning
S2025/00629

Sammanfattning

Malmö stad bedömer att en jobbprenie inte har en avgörande effekt för att biståndsmottagare som står långt från arbetsmarknaden börjar arbeta och ser att jobbprenien oftast skulle gå till personer som redan har ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete.

I det fall en jobbprenie införs anser Malmö stad att en begränsning av jobbprenien till hushåll med barn bör övervägas. Det är också viktigt att ställa krav på lön i nivå med gällande kollektivavtal för att undvika lönedumpning.

Malmö stad bedömer att förslaget om jobbprenie endast innebär marginella kostnadsökningar för kommunen. Samtidigt kan jobbprenien ge positiva effekter för enskilda Malmöbor och deras familjer i form av en period med ökad disponibel inkomst och mindre ekonomisk utsatthet.

Malmö stad ställer sig bakom förslaget att Försäkringskassan prövar och beslutar om en eventuell jobbprenie och förslaget om att jobbprenien ska utvärderas.

Yttrande

Förslaget om jobbprenie bygger på antagandet att ökat ekonomiskt utbyte kan motivera biståndsmottagare att börja arbeta och bli självförsörjande. Malmö stad anser att detta antagande har begränsningar och promemorians redogörelse av utvärderingar av tillfälliga jobbprenier i Europa (avsnitt 2.5) visar inga effekter på sysselsättningen för biståndsmottagare. Malmö stad vill därför anföra följande:

En jobbprenie bedöms inte ha en avgörande effekt för att biståndsmottagare som står långt från arbetsmarknaden börjar arbeta

En stor del av gruppen som uppbär försörjningsstöd står långt från arbetsmarknaden och har begränsade förutsättningar och möjligheter att få ett arbete, åtminstone på kort sikt, oavsett om de ekonomiska incitamenten ökar eller ej. Malmö stad bedömer att jobbpremien inte har en avgörande effekt för att den gruppen ska komma ut på arbetsmarknaden.

Jobbpremien skulle oftast gå till personer som redan har ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete

Om en person i små eller relativt små hushåll börjar arbeta heltid innebär det redan idag, i de flesta fall, att hushållet blir självförsörjande och att hushållets disponibla inkomst ökar.

Av tabell 20.1 i utredningen *Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare* (SOU 2025:15) framgår att 67 procent av biståndshushållen i Sverige 2022 bestod av en person utan barn. Om man lägger till hushåll med två personer utan barn ökar andelen till 72 procent. Om man även adderar hushåll med ett barn uppgår andelen till hela 83 procent av biståndshushållen.

Malmö stad ser därmed att en jobbpremie i de allra flesta fall skulle beviljas till personer som redan har ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete oberoende av om stödet fanns eller ej.

Malmö stads överväganden om jobbpremien skulle införas

Överväg en begränsning av jobbpremien till hushåll med barn

Hushåll utan barn har redan idag ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete. Nämnden anser därför att det bör övervägas om jobbpremien ska begränsas till att endast omfatta hushåll med barn. Det skulle göra jobbpremien mer träffsäker och kunna fungera kompenserande i förhållande till minskningen av bostadsbidraget för barnhushåll som följer av att en vuxen börjar arbeta.

Ställ krav på lön i nivå med gällande kollektivavtal för att undvika lönedumpning

En skattefri jobbpremie på 15 procent av bruttolönen riskerar att leda till att personer som uppbär försörjningsstöd tar jobb med lägre löner. Det skulle kunna innebära risker för lönedumpning inom vissa branscher.

Malmö stad anser att det bör vara ett krav att lönenivån ligger i nivå med gällande kollektivavtal för att en jobbpremie ska beviljas. Försäkringskassan bör åläggas att kontrollera lönenivån i samband med ansökan om jobbpremie.

Malmö stad tillstyrker förslaget om att Försäkringskassan prövar och beslutar om jobbpremien

Jobbpremien är en statlig ersättning som baseras på inkomst vilket talar för att jobbpremien ska hanteras av en statlig myndighet. Försäkringskassan har också en utvecklad infrastruktur för att hantera utbetalningar till enskilda.

Malmö stad vill betona vikten av att Försäkringskassan kontrollerar att den sökandes inkomstuppgifter är riktiga för att minska risken för felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

Malmö stad tillstyrker förslaget att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett informationsmaterial

Malmö stad instämmer i att en förutsättning för att jobbpremien ska kunna ge positiva sysselsättningseffekter är att biståndsmottagare känner till samt förstår vad jobbpremien kan innebära för dem. Kommunen tillstyrker därför förslaget.

Malmö stad tillstyrker förslaget kring framtagande av statistik och utvärdering av jobbpremien

Malmö stad ser det som positivt att Försäkringskassan föreslås få ett uppdrag att ta fram löpande individstatistik som möjliggör utvärdering av jobbpremien. En lämplig myndighet bör ges i uppdrag att utvärdera effekterna av jobbpremien.

Om konsekvenser för staten, kommuner och enskilda

I promemorian redovisas att införandet av en jobbpremie i huvudsak kommer att innebära kostnader för staten genom kostnader för själva premien, kostnader för handläggning hos Försäkringskassan samt vissa kostnader för övriga myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar.

När det gäller konsekvenser för kommunerna bedömer promemorian att kommunerna endast får marginella kostnadsökningar för att lämna information till Försäkringskassan och för information till enskilda om jobbpremien. Därtill kommer eventuella positiva effekter på sysselsättning och biståndsmottagande i målgruppen. Malmö stad instämmer i promemorians bedömning.

För enskilda kvinnor och män som uppfyller kriterierna innebär jobbpremien att de och eventuella hushållsmedlemmar kommer att få en ökad disponibel inkomst under en begränsad period jämfört med hur det ser ut idag. För barnen i dessa hushåll ser Malmö stad att jobbpremien innebär positiva konsekvenser i form av högre ekonomisk standard och mindre ekonomisk utsatthet, om än endast under en begränsad period på

18 månader.

I promemorian bedöms jobbpremien inte ha någon nämnvärd effekt på den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män. Malmö stad delar den bedömningen.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Nicklas Löfström

Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande. Anton Sauer (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för Helena Nannes (M) yrkande. Magnus Olsson (SD) och Ander Olin (SD) reserverar sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation. Roko Kursar (L) reserverar sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation.